

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI POSWIĘCONY
SPRAWOM MIEJSCOWYM ORAZ ZAGŁĘBIA DĄBROWSKIEGO.

PRENUMERATA WYDAŃ: Rocznie rb. 8, półrocznie rb. 3, kwartalnie rb. 1 k. 50, miesięcznie kop. 50, wraz z przesyłką pocztową lub odnośnikiem do domów. Zagranicą, za markami pocztowymi, dopłaca się miesięcznie kop. 60. **Ceny ogłoszeń:** Za wiersz jednospaltowy lub jego miejsce: przed tekstem k. 40, na 2 i 3 kol. po k. 25, na 4 kol. po k. 15. Drobne ogłoszenia po k. 8, za wyraz. Najtańsze ogłoszenie kop. 20. Ogłoszenie treści matrymonialnej o 50% drożej.

PRENUMERATA I OGŁOSZENIA przyjmują księgarnie, kantory i biura ogłoszeń w Częstochowie, Warszawie, Łodzi i miastach prowincjonalnych. **REDAKCJA I ADMINISTRACJA** Częstochowa, II-ga Aleja № 38—Telefon № 50. **Redaktor** lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od godz. 8—10 wieczorem. **Rękoпис**ów nadawanych redakcja nie zwraca.

Filli: w Zawierciu w księgarni p. Z. Hublickiej i w Rakowie u p. A. Cena pojedynczego numeru kop. 3.

Kim jesteś.

— Powiedz, co pijasz?...
— A wnet na te słowa
Zgadnę, kim jesteś, Iskawcol
Zgodził się z wielkim Koniaczek Szustował
Kim jesteś?...
— Wytrawnym znawcą.

DZISIAJ.

Od pewnej osobistości, która jest dobrze poinformowaną o sprawach politycznych anstrjackich, korespondent nasz wiedeński otrzymał bardzo charakterystyczną wiadomość w sprawie prawdopodobnego rozwoju wypadków w najbliższej przyszłości.

Przyczyną pozornej chwiejności i niepewności, która się przejawia w robotniczo politycznej austro-węgierskiej ministra spraw zagranicznych hrabiego Berchtolda, jest opór sędziwego cesarza Franciszka Józefa. I przeciwko wybuchowi wojny, choćby ta wojna miała tylko się ograniczyć na Serbji i Czarnogórze. Daremnie następcą tronu austro-węgierskiego, hrabia Berchtold, minister wojny, a przedewszystkiem szef sztabu generalnego armii austro-węgierskiej, starali się wyłomaczyć cesarza potrzebę użycia środków jak najenergiczniejszych przeciwko zbyt daleko sięgającym zmianom terytorjalnym na Bałkanach, zmianom, które ograniczają lub zmniejszają wpływ monarchji Habsburskiej na Bałkany. Cesarz Franciszek Józef pozostał wiernym swemu wstrętowi do prowadzenia wojny. Z niebywałą konsekwencją, cesarz opierał się podjęciu wszystkich środków energicznych politycznych i militarnych. Zgodził się jedynie na te środki wojskowe, które zabezpieczają granice i bronią całości terytorjalnej państwa. Ale mimo tego oporu sędziwego monarchy przeciwko wybuchowi wojny jest pewna kategoria spraw oraz zagadnień, w których nawet cesarz Franciszek Józef nie daje pardonu przeciwnikowi. Ta kategoria spraw, zagadnień i pojęć jest kwestja honoru dynastji i powagi państwa. Cesarz Franciszek Józef I odznacza się niezwykle rycerskim usposobieniem, wybacza dużo przeciwnikowi, zwłaszcza, jeżeli ten przeciwnik jest słabszym i mniejszym, kładzie duży nacisk na stronę uczciwą każdej sprawy i każdego stosunku z dworami i państwami. Ale z drugiej strony jest nieubłagany w chwili, gdy się przekonana, że powadze monarchji Habsburskiej i honorowi dynastji zagroza niebezpieczeństwo i że któkolwiek się poważa podjąć zamach na ową powagę i na ów honor. Całą tedy pomyślowość zwolenników polityki energicznej na dworze wiedeńskim wysiła się od szeregu miesięcy w tym kierunku, by stworzyć sytuację polityczną, w której cesarz Franciszek Józef I musiałby sam w sposób niezbyt przekonany się, iż nadużyto jego pojednawczości i łagodności. Taka chwila obecnie się zbliża. Król Mikołaj Czarnogórski i Serbja widocznie na tym punkcie są źle poinformowani. W przeciwnym razie bowiem nie przecielaliby struny w sprawie Skutari i w sprawie przyszłego państwa Albańskiego. Cesarz Franciszek Józef I uważa te dwie sprawy, a mianowicie utworzenie państwa Albańskiego i włączenie miasta Skutari do Albanji za dwa postulaty, w których stanowczo jest zaangażowana powaga Austro-Węgier i honor dynastji. W tych dwóch sprawach więc nie rozumie zar-

tów, nie chce słuchać o ustępstwach, nie daje jak się to mówi po wojskowemu pardonu. Tem się tłumaczy ostrzejszy powiew wiatru w polityce austro-węgierskiej ostatnich kilku dni. Zwolennicy wystąpienia energicznego przeciwko Czarnogórze i Serbji mają teraz więcej swobody, niż poprzednio, bo zdążyli przecielnąć cesarza Franciszka Józefa i na swoją stronę.

Mądry głos.

W berlińskim dzienniku „Die Welt am Montag” p. von Gerlach zamieścił artykuł, zasługujący, ze względu na niezwykły ton, w jakim jest pisany, na naszą uwagę.

„Kto wojnę pomiędzy Niemcami a Rosją uważa za nieunikloną, ten powinien uczynić wszystko, by sobie Polaków zjednać, jako sprzymierzeńców. Polska przychylna Niemcom, równa się dla nas (Niemców) co najmniej wojsku 200 tysięcy ludzi. Przy wybuchu wojny, manifest obiecujący Polakom w Prusach smorząd, a Polakom w Rosji autonomię, wzorem traktatu wiedeńskiego z r. 1815 zapewniłoby Niemcom zwycięstwo.

„Ale takiego manifestu nie można zamprowidować. Jeżeli ma on znaleźć wiarę, powinno się już przedtem (zamiennie antypolską politykę) hakatystyczną. Kto Polaków w wojnie chce mieć po swojej stronie, ten musi w czasie pokoju uwzględnić ich uzasadnione pretensje równoprawnienia.

„A my czynimy wszystko, by tylko namietności narodowe Polaków wzburzyć przeciw sobie aż do najwyższego stopnia.

„Potępiliśmy opuszczanie siedzib wiejskich i chwalimy błogosławieństwo trzymania się ziemi. Lecz jeżeli Polak oszczędził sobie kilka tysięcy marek i chce sobie pobudować własny domek na kawalku ziemi, my mu tego zakazujemy. A jeżeli rozpracowany ucieka się do wozu cygańskiego, to karzemy go na mocy antypolskiego prawa osadniczego.

„Proklamujemy świętość własności prywatnej. Jeżeli jednak rodzina polska siedzi od stu lat na swojej glebie, to każdego dnia może przyjeść władza pruska i wypędzić ją z domu i gospodarstwa. Na to pozwala antypolskie prawo wywłaszczenia.

„Z Polaków zrobić Niemców to rzecz niemoralna i—co więcej wazy—to rzecz niemożliwa.

„Z Polaków zrobić sprzymierzeńców Niemców przeciw Rosjanom każdego czasu jest możliwe, jeżeli w miejsce narodowego gnębienia uprawiać będziemy politykę równoprawnienia.

„Absolutystyczny rząd rosyjski musi z natury rzeczy trwale się zniecać nad Polakami. My zaś możemy inne obrać drogę, jeżeli tylko zechcemy,

„Tak, jeżeli! Lecz to właśnie jest nieszczęśliwym Niemiec, że zdają się być niezdolne do zyskania sobie, jako przyjaciół, gdzieś po za granicami, czy też wśród swych granic,— narodowości inojezytycznych.

„Stanowisko Niemiec jest nie do pozazdroszczenia, ale wyłącznie tylko z winy naszych możnowładców. I jeżeli ci możnowładcy już nie wiedzą, jak sobie dać radę z tylu wrogami, wtemczas wnoszą projekt powiększenia armji, projekt, którego ciężary muszą nas zgnieść, a którego wielkość działa na zagranicę podburzająco. Naprawia się błędy nowych błędami!

„Czyżby się nie opłaciło — pyta w końcu p. Gerlach—pójść wreszcie „nowymi drogami? Polityka wolności i sprawiedliwości nie zaszkodziła jeszcze żadnemu narodowi!”

„Święta prawda: polityka wolności i sprawiedliwości nie zaszkodziła jeszcze żadnemu narodowi. Pan Gerlach powtarza rzeczy dawno już stwierdzone, że przesładowanie jest przedewszystkiem nieszczęśliwem dla przesładowanego.

Nareszcie więc Niemcy zaczynają rozumieć te naczelne prawdy społeczne, a jest to rzecz ważna, bo Niemcy działają się głównymi przedstawicielami polityki ucisku i przesładowań, wykonawcami wstrętnych planów Bismarcka.

My nasze nadzieje zmian polityki rządów zaborczych operamy właśnie na przekonaniu, iż zobaczą one, że obecna polityka jest szkodliwa dla interesów państwowych, które wymagają pozyskania sympatji ludności polskiej, a że zdobyć można tylko zaspakajaniem naszych potrzeb i dążeń narodowych.

Dlatego chętnie notujemy głosy, świadczące o istnieniu tego zrozumienia.

Sazonow o położeniu.

Rosyjski minister spraw zagranicznych, Sazonow, pragnąc postów do Dumy uświadomić poufnie o p. gładach swoich na położenie międzynarodowe, zaprosił przywódców stronnictw do siebie na „herbatkę polityczną”, na której toczyła się pogawędka o wypadkach doby bieżącej. Ponieważ przebiegu pogawędki tej nie ogłoszono urzędowo, ograniczyć się trzeba w danym wypadku na szczegółach — niewiadomo czy zupełnie ścisłych — jakie o niej przyniosą dzienniki petersburskie.

Według informacji „Birzew. Wied.”, Sazonow dał do zrozumienia posłom, że stosunki anstrjacko-rosyjskie są bardzo napięte. Skutari—według zapewnień ministra—nie dostanie się w ręce czarnogórców. Sprawa wkroczenia Bułgarów do Konstantynopola nie była w Petersburgu poruszana.

Podział zdobyczy terytorjalnych wywoła, zdaniem p. Sazonowa, zatarg między państwami bałkańskimi, do którego się będzie musiało wtrącić Europa. W końcu minister mówił o stanowisku Niemiec w przesileniu obecnem, które, jak zapewniał, jest zupełnie poprawne.

Wyjaśnienia p. Sazonowa wywarły na obecnych wrażenie niejednakowe. — Jedni zapewniają, że pokójowe rozwiązanie napięcia międzynarodowego jest zupełnie niemożliwe, inni znowu twierdzą stanowczo, że dalsze poważniejsze powikłania są wyłączone.

W Wiedniu, bezpośrednio w sprawie tej zainteresowanym, wyjaśnienia ministra rosyjskiego wywarły wrażenie bardzo silne, i to w kierunku dodatnim. Dobrze poinformowane koła wiedeńskie przyznają, że mogą one w znacznej mierze przyczynić się do złagodzenia napięcia w położeniu międzynarodowym. Szczególną uwagę zwróciło oświadczenie, że Czarnogórze nie może liczyć na uzyskanie trwałego posiadania Skutari.

Punkt ciężkości położenia międzynarodowego stanowią obecnie, zdaniem kół wiedeńskich, kwestja, czy Czarnogórcy uda się wziąć szturmem Skutari, czy też nie. Jeżeli twierdza istotnie dostanie się w ich ręce i gdyby musiało przyjść do wyparcia ich stamtąd przez mocarstwa, to mimo wszystko, możliwe są jeszcze niebezpieczne powikłania.

Przyjaciele Turcji.

Między oficerami, wziętymi przez Bułgarów do niewoli w Adrianopolu, znalazło się 63 Niemców i 13-iu sztabowych wyższych oficerów rumuńskich. Naczelnikiem obrony głównej twierdzy adrianopolskiej był pułkownik artylerji niemieckiej Hellmann.

Również znaczny udział oficerów niemieckich stwierdzono w Janinie, a przypuszczać można, że kierownikami obrony Skodaru są nie sami Turcy.— Ukazały się nawet w prasie domysły, że ten właśnie udział Niemców w obrobie Skodaru jest właśnie przyczyną, że Czarnogórze nie pozwalają zdobyć tej twierdzy. Idzie o to właśnie, by pomoc niemiecka nie została publicznie stwierdzona.

Słusznie prasa, przyznając Słowianom, nazwała udział cudzoziemców w armji tureckiej jawnem pogwałceniem neutralności i przypomina, że rząd niemiecki, na prośbę rządu tureckiego, wysłał dwustu z górą oficerów swoich i że przewieziono ich do Konstantynopola z Kistendji parowcem rumuńskim. Oficerowie niemieccy walczyli ramię przy ramieniu z Turkami pod Kumanowem, Prilepem, Bitolją, Lozengradem, Lile-Burgasem.

Oficerowie niemieccy wstępowali do armji tureckiej w nadziei zwycięstwa, w przekonaniu, że im w udziale przypadną najpiękniejsze wawrzyny przyjaciół tureckich. Stało się inaczej, i jeżeli Turcy na polach bałkańskich nie zdobyli sławy, to Niemcy zyskali — pomsienic.

Prasa słowiańska już przestrzega, że zwycięzcy bałkańscy powinni pamiętać o tych przyjaciółach Turcji, tymbardziej, że Niemcy usiłują pomoc udzielaną Turcji zabamować i dowodzą, że na Bałkanach idzie im tylko o stosunki handlowe, a jako kupcy, zarówno kochają wszystkie narody, które są ich — klientami.

Znachor w Topoli.

(Niebywały objaw ciemnoty w XX wieku). Kraj nasz obfituje w objawy lękaj ciemnoty, że chwilami ma się wrażenie, iż żyjemy nie w XX, lecz w XIV wieku. Jaskrawym dowodem tego może służyć wioska Topola, położona zaledwie w oddaleniu i wiorsty od powiatowego miasta Łęczycy.

Wioska ta, jak pisze specjalny korespondent „Narodu”, posiadająca ładny, prastary murywany kościół, dwór, mądrą i współdzielczą, sklep oraz wzorową szkołę, jest siedliskiem wyrafowanego osuśta, sprytlarza znachora. niejakiego Stanisława Ratajczyka, który w postrachu trzyma całą tutejszą ludność.

Znachora tego co dzień odwiedzają prawie setka pacjentów, którzy przyjeżdżają aż z Warszawy, Lublina, nawet z Berlina i wśród których są nawet ludzie bądź co bądź inteligentni.

O owym to znachorze tu i owdzie chodzą przeróżne opowiadania, sławiają go, jako znakomitego lekarza.

Piszący to, chcąc dojść źródła prawdy, wybrał się sam do owego „medyka”, by sprawę zbadać na miejscu. Po przyjeździe do Kutna, wsiadłem do marniej karetki żydowskiej (innych tu niema), w której już siedział jakiś poważny pan i młoda kobieta, z dzieckiem na rękę, którego twarz była osypana krostami.

W drodze kobieta zagadnęła mnie: — Czy pan też do doktora?

— Tak. A pani zapewne również z dzieckiem do niego? — zapytałem nawzajem.

Pierwszorządny Zakład Artystyczny Rzeźbiarsko-Kamieniarski i Sztukatorski

Częstochowa Aleja III-cia dom szlasy Ega. od r. 1887. Telef. 260 **KRUSZYŃSKI i PROSZOWSKI** WYKONYWA RZEZBY POMNIKI, ROBOTY WENKOWE I KOSZULNE. Fabryka posadzki cementowej na chodniki, stopy, meczalnice oraz wszelkich wyrobów z cementu. Ceny Najprzystępniejsze.

2-ga Aleja № 38. — Tel. № 497.

TEATR „URANJA”

Program: od wtorku 8 do piątku 11 kwietnia. 1913 roku (włącznie)

Nocne Cienie

Bardzo ciekawy dramat w 4-ch częściach. Niebawale przygody
Zacięta walka szajki opryszków ze sprawiedliwością.
Dziennik Gaumont'a—Nieznosna dziewczynka (kom.)

Dział Kabaretowy
Wykonają p. p. Linowska i Truszyński
NA SCENIE
pod Artystycznym kierunkiem **Stokowskiego.**
„Oświadczyzny”
żart sceniczny Antoniego Czechowa

TEATR „ODEON” KRZEMIŃSKIEGO

II-ga Aleja № 43. Najstarszy w Królestwie
Telefon № 4-77.

Program: od środy 9 do piątku 11 Kwietnia 1913 roku (włącznie)

SEPY SALONOWE

Sensacyjny dramat współczesny w 3 częściach w wyk. art. Kopenhagskich—
Część I—AWANTURNICIA II-ga DWA TE-
STAMENTY III-A WALKA NA DNE MORZA

Antek kombinator (Znakomita farsa w wykonaniu artystów War-
szawskich A. Fertnerem na czele ciesząca się nie-
zwykłym powodzeniem w Warszawie.)

Dziennik Pathé № 209 b. Ilustracja chwili bieżącej.—

NA SCENIE Julusz Cezar Znakomita parodia w 1
ak. Rzecz współczesna
Kostjumy rzymskie.

W FOTOPLASTYKONIE Wycieczka na Litwę.—

II-ga Aleja № 19. TEATR PARYSKI Kinemato- graf

Program: od wtorku 8-go do piątku 11-go kwietnia 1913 roku (włącznie)

w Czeskiej Szwajcarii (z nat.)—Ogłupiały faunalka (b. kom.)

Tajemnica Twierdzy

Wybitny dramat w 2 części odegrany znakomitymi artystami w Kopenhadze

Nad program: Don Juan na wsi (komedia)

Na scenie pod artystycznym kierunkiem Fr. Strókwskiego.

Skalmierzanki Znakomita opera komiczna
w 1-ym akcie Kamińskiego

Wpływ: Z powodu wynajęcia sali teatru w dni 8, 9 i 11 Kwietnia t. j. we wtorek
od godz. 5 po poł. do 8 wieczorem, w Czwartek 10-go bez przerwy od 5-11 wiecz.

Biuro Techniczno-Handlowe Dąbrowski i Wiśniewski

Cerkiewna № 11, Telefon № 385.

Poleca: ze składu, Węże gumowe, płyty gumowe
szteb, pakunki uszczelniające, oryginal, Klingery!

„Tramit” oraz węże parciane, armaturę wodociagową kotłową.—

9180

PIWA-EXPORTOWE, PILZEŃSKIE, STOŁOWE, FENIX-K. SZWEDE—CZĘSTOCHOWA

BOL GŁOWY: MIGRENE
NATYCHMIAST DZUWA
MIGRENO-NERVOSIN
BEZBARWNEGO PŁYNY I NIEZŁOŻYWE
KROPLEWY ŚRODEK
KALIBRYFIKATY!

JAK TO SIĘ ROBI
Proszę przysłać adres z (7 m. na odpow.) za przesyłany nasz
prospekt wyjątkowy jak zarobek
50-100rs. i więcej miesięcz
pracując u siebie w domu. Fachow. wykast. szybkie
Odległ. zamieszkan. nie twawda.
Towarzystwo THOMAS H. WHITTICK-KUNAU IK.
Petersburg, Nowaki 40/43.

Władysław Skrzyński, technik
Zawiercie, Marszałkowska 6.
Sporządza plany sytuacyjne kolejek,
drog i miejscowości, oraz kosztorysy i
plany na budowę.
Szacuje nieruchomości, podlegające
sporom sądowym. Prowadzi ubezpie-
czenia w instytucji rządowej.

Uprzejmie prosimy
Szanownych prenumeratorów
o taskawe wpłacenie zaległej
prenumeraty oraz odnowienie
na kwartał drugi.

Firma
w Częstochowie
ul. Żelazna № 7
Telefonu 578.
BETON
Poleca: się z robotami i wyrobami be-
tonowymi i żelazo-betonowymi jako to
chodniki burty chodnikowe kregi stu-
dzienne, rury kanalizacyjne i t. p.
Po cenach przystępnych.—

**EFIR czysty, z żelazem lub
z popsyą Najlepszy, najtańszy,
naturalny odywoży środek wyrabia apt-
ka A. Wcisniewski pod Jasną Górą
Kefir może być dostawiany do mieszkań.**

Nowootworzony chrześcijański
magazyn mod, poleca kapelusze naj-
świeższych fasonów.
KLARA DREGIER
3-a Aleja № 55.

ZEGARMISTRZ
Józef Pazderski
Poleca swe magazyny: w Warszawie,
Bracka 9, telef. 192-60. W Częstocho-
wie II Aleja № 35, telefon № 435.
Zegary wiszące: Duży wybór zeg-
arów ściennych, zegarków kieszonko-
wych, dewizek. Wszelkie naprawy do-
kładnie i tanio. Wielki wybór biżute-
ry złotej i srebrnej.
Firma egzystuje od 1898 roku. 4.
057

KRAWIEC
Chrześcijańska pracownia
Najlepiej naświetlonej wykonywa
PIERWSZORZĘDNY
ZAKŁAD KRAWIECKI
Wincentego Marksa
ul. Ogrodowa № 26.
vis à vis Nowego kościoła św. Rodziny.

„ POKOST ”
C. Ch. Szmidta w Rydze
oraz wszelkiego rodzaju
Farby i Gips
Poleca: Skład Materjałów
Aptecznych i Farb „ „
WACŁAWA ORŁA
w Częstochowie, III Aleja 46.

Zgubiono weksel Emilji Bittner rb. 60
dla znalazcy bezwartościowy. Proszę
zwrócić ul. Krakowska dom Małka.
Zginiął pies foksterjer. Odprowadzić za
wynagrodzeniem Żelazna 5 m. 19.
2-60

Mebie
pluszowe zielone do sprze-
dania II-a Aleja Nr. 24,
m. 10. 55--

TLENOL
DO ZĘBÓW
KREM-PROSZEK-ELIKSIR

Do
wydzierżawienia „Jenie”
mieszkanie z otworem o-
wiewającym, 2 wty słobno
słoty (czyszczak), wiatro-
łódz III Aleja № 55 m.
362—

Przebiega
Kameryer II-ga Aleja 41
z dnem 7 h. m. osobno
prezentowany i pokazywany
z praniem Władysław w
miej III Aleja Nr. 24 do 12-
11. 362—

DLA CAŁUSA
nadaje się młodzieńcy wygląd
białej i jędrzejszy twarz.
Osiągnąć to można,
wyjąc się **MYDŁEM**
„UPPER-TEN”
Jedynym mydłem, zawierające w
znacznym stopniu białko roślin-
ne. Nadaje twardy piękność i
brok młodości **Cena 50 k.**
Prawdziwe tylko w niebieskim
opakowaniu. Dostępne można w
składach aptecznych perfumeryj M. NEUFELD i
W. ORZEL.

- Zgubiono sztyk od karabinu. Laska
wy znalazca raczy złożyć w Admini-
stracji „Gońca”.**
- Do sprzedania Pięć**
debowe sprząchy i słopy
Teatralne Nr. 29 telefon
Nr. 270 Zakład bednar-
ski Kopydłowski. 492
- Do sprzedania Sklep**
tanio fortepian w dobrym
stanie, szafy i wózek dla
chorego. Wiadomość Cer-
kiewna Nr. 23. 1-se pięć
- Do wynajęcia**
2 pokoje z kuchnią i
przedpokojem Krótka 15
Wiadomość na miejscu. 58—
- Sprzedam**
Fisharmoniję o 9 rej-
strach III Aleja Nr. 52,
m. 9. 57—
- Do sprzedania**
dwa łózka dębowe i dwie
szafki noone 2-ga Aleja
Nr. 31 m. 15. 21—
- Pokój**
z kuchnią i mały osobny
pokójek zaraz do wynaj-
ęcia Adres III Aleja 52
Wiadomość u stróża.
- Opawa**
obrazów tanio w księgar-
ni M. Lipskiej. 0318
- Kalendarz Częstochowski
na rok 1913, Stanisława Ru-
szewicza p. Adwokata Przy-
sięgłego jest do nabycia w
drukarni F. D. Wilkoszewske-
go II-ga Aleja № 38.**
- Sklep**
spoczywko do sprze-
dania z powodu wyjazdu
Fabryczna Nr. 11. 68—
- Do odstąpienia**
skład z materjałami drze-
wnymi t. j. foru erów, dy-
chtów, kieliszków, i t. p.
dobre prosperujący z wy-
robami bliż-nielę Krak-
owska 22 Telefon 385.
17—
- Do wynajęcia**
od 1-go Lipca 3 pokoje
i kuchnia z wodociągiem
i dromą wjeżdżającą i je-
den pokój z kuchnią i
wodociągiem Szkolna 70
dom Wolfgo. 8a—
- Sprzedam**
domek 3 mieszkanie z
placem 4,800 kredyto-
wych łoci blisko fabry-
ki Wiadomość Ostatni
Grząd Józef Dera. 67—
- Szwacki**
do bielizny potrzebne
Bracis Grocho-scy II-3
Aleja Nr. 31. 53—
- Siusarzo**
potrzebni do fabryki
„CLIMAX” na roboty
szmitowe Częstochowa ul.
Warszawska Nr. 19. 72—
- Potrzebna**
wykonawcza do pracow-
ni potrzebna na ul. Szkol-
nej Nr. 5 m. 1. 61—
- Biblioteka**
nauskowa 17 tomów ród-
nych dzieł tanio do sprze-
dania Wiadomość w Adm-
gońca. 0317

Licówki terakotowe, płytki terakotowe glazurowane oraz na podkładzie kaolinowym
POSADZKI TERRAKOTOWE (stale na składzie)
ZDZISŁAW RYLSKI Częstochowa, Aleja II 20 Telefon 93.

aktor i Wydawca **F. D. WILKOSZEWSKI** Kierownik Literacki **F. J. GALINSKI**
Druk **F. D. WILKOSZEWSKIEGO** w Częstochowie.